

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cap. 6. Theologiam Mysticam, sicuti & quamlibet aliam scientiam, vel artem, proprias, acreconditas phrases, aut locutiones sibi vendi care, quarum vsus minime ab alijs in tali scientia ineruditis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVT
124

Incidenti quæ sitio fit satis.

29. Tandem, ut cuius obiectioni, aut scrupulo, qui contra hos libros in communi occurrere posset, plene satisfaciamus, placuit vitio adijcere rationem eam, quod aliquis posset inquirere: Cur, scilicet sublimis hic Doctor, sicuti in sua doctrinæ comprobationem, & confirmationem tot Scripturæ testimonia adeo subtiliter, ac subtiliter explicata adducit, sic etiam sanctorum Patrum testimonia non referat? Ex hoc namque occasio tribui videtur ad suspicandum doctrinam hanc non adeo conformem esse eorum doctrinæ, à quorum testimonijs abstinuit.

30. Sed suspensionem hanc vanam, & falsissimam esse ex dicendis in progressu harum observationum satis constabit; in quibus ostendemus IOANNIS nostri doctrinam in sanctorum Patrum Illustrumque Doctorum libris omnino contineri. Unde non ideo ab eorum testimonijs referendis abstinuit, quia ipsis aliquo modo minus consonam esse existimaret, sed propter duo. Tum nimirum quia satis illi visum est, doctrinam suam Scripturæ sacræ (quæ diuinæ sapientiæ Thesaurus est) firmissimis testimonijs frequenter comprobare, & confirmare, ut sic maximam apud homines auctoritatem, & robur obtineret, summamque fidem sibi conciliaret. Tum etiam, quia intendebat doctrinam hanc, quantum fieri posset, breuiter, & sine prolixitate fastidio, atque ad legentium solam vtilitatem, non autem ad propriæ eruditionis ostentationem scribere: & ita, cum ex Scripturæ sacræ testimonijs debitum suæ doctrinæ robur præbuisset, ab alijs testimonijs adiungendis, quibus opus hoc nimirum exsuperaret, nec facile præ manibus haberi posset, & ita eius communis vtilitas impidiretur, libenter abstinuit, maxime cum eo ipso, quod demonstrasset eius doctrinam sacræ Scripturæ doctrinæ omnino conformem esse, eo ipso perspicuum remanebat, esse etiam conformem doctrinæ SS. Patrum, quam ipsi ex eodem fonte Scripturæ sacræ depromserunt. Nihil ergo remanet, quod aduersus doctrinam hanc in communi obijci possit, ea vero quæ circa propositiones aliquas in particulari occurrunt, in sequentibus discutientur.

CAPVT VI.

*THEOLOGIAM MYSTICAM, SICVTI
Et quamlibet aliam scientiam, vel artem, proprias, ac reconditas phrasas, aut locutiones sibi vendicare, quarum usus minimè ab alijs in tali scientia ineruditis iudicandus, aut taxandus, sed illius professorum iudicio (dum modo de veritate constet) relinquendus est.*

26. QVIA ex vtu phrasum, seu locutionum, quæ in Theologia Mystica speciales, ac propriæ sunt, oritur difficultas plurium propositionum, quæ in his libris à quibusd-

quibusdam nimis bene intellecta, & propterea notatae sunt, ideo, vt manifeste appareat nullatenus, propter has difficultates, doctrinam hanc minori commendatione dignam esse, necessarium sane fuit, id, quod in titulo proposuimus, in hoc capite praemittere.

Illud igitur in primis, tanquam certum statuendum est, in qualibet scientia, vel arte, licitum, imò & convenientissimum esse illius professoribus, pluribus locutionibus, ac phrasibus illius scientiae proprijs, quarumque legitimus sensus, his, qui in tali scientia, vel arte versati non fuerint, ignotus sit sapè, vti, quoties scilicet ad ea, quae sunt illius scientiae propria, conueniens iudicauerint; quae proinde locutiones ab alijs, quantumuis in alijs scientijs eruditjs, qui eas non bene capiunt, non statim reiicienda, vel damnanda, aut contemnenda sunt, sed earum iudicium his, qui in tali scientia eruditi fuerint, relinquendum, multumque praedictis Professoribus in hac parte deferendum est.

Huius veritatis ratio in eo fundatur, quod scilicet ad rectam nominum impositionem, ac loquendi modum necesse est rerum quibus nomina imponenda sunt, vel de quibus sermo instituendus est naturam perfecte cognoscere. Hac enim ratione D. Thomas 1. p. q. 13. ar. 1. ait: *Voces referuntur ad res significandas media conceptione intellectus secundum hoc igitur, quod aliquid à nobis intellectu cognosci potest, sic à nobis potest nominari, sicut hoc nomen homo exprimit sua significatione essentiam hominis secundum quod est &c.* Idemque docet art. 8. eiusdem quaest. nec non opusc. 73. his verbis: *Cum nomina sint signa rerum, & ipsas res nobiscum ferre non possumus in disceptatione veritatis ipsarum, ideo ipsi nominibus pro rebus vtentes, necesse habemus scire quid ipsa nomina significant, &c.* Quod etiam prius docuerat Plato, dum in libro, qui Phaedrus, vel de Pulchro dicitur in fine sic scripsit: *Memnisse oportet non prius posse aliquem dicendi artem ad summum calere ad persuadendum, atq; docendum, quam veritatem earum rerum quas dicit, aut scribit cognouerit, vniuersamque rem definire, & definitioni posita rursus secundum species, vsque ad indiuidua diuidere nouerit.*

Vnde vt bene notauit Origenes homil. 2. in Iosue, & D. Ambros. in comment. epist. ad Rom. cap. 1. non casu, vel fortuito, sed ratione, & consilio nomina rebus ab Antiquis posita sunt, quod bene confirmatur, ex eo quod sacra Scriptura Genes 2. refert, scilicet: *Adduxisse Deum ad Adam omnia animantia terra, & vniversa volatilia caeli, vt videret quid vocaret ea, omne enim quod vocauit Adam anima viuens is ipsum est nomen eius, appellauitque Adam nominibus suis cuncta animantia, &c.* Idem namque id factum fuit, quia (verba sunt Abulensis super hunc locum) *Adam cognoscebat proprietates animalium, & secundum has imponebat eis nomina, vt non solum cognitionem haberemus de rebus presentibus per visum, sed etiam de rebus absentibus per nomen, quod imponitur, ideoq; appellauit cuncta nominibus suis, id est, nominibus cuiuslibet speciei appropriatis, &c.* Quod etiam docet super eundem locum Hugo. Card. & ex huiusmodi nominum impositione colligit D. Thom. 1. p. q. 94. ar. 1. in argumento, sed contra Adam habuisse omnium rerum scientiam, quia scilicet ipse (verba sunt sancti Doctoris) *imposuit nomina animalibus, nomina autem debent naturis rerum congruere, ergo Adam sciuit naturas omnium animalium, & pari ratione habuit omnium aliorum scientiam, &c.*

Ex quo manifeste deducitur, quod cum soli sapientes, & periti in qualibet arte,

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica

NVI

128

vel scientia naturas rerum ad illam pertinentium perfecte calleant, ad ipsos dumtaxat spectat eisdem rebus nomina imponere, ac phrasibus, & locutionibus ad proprias materias recte significandas aptis uti, ut ea quae modo diximus satis probant, insuperque docuit Plato in libro, qui Cratylus, vel de recta nominum ratione inscribitur circa finem his verbis: *Necesse est scientem fuisse illum, qui nomina posuit, aliter autem, ut iam dudum dicebam, nomina nequaquam essent, &c.* Quae etiam de causa D. Hieron. Amos 1. *Natura illi est* (inquit) *ut omnes artifices artu sua loquantur exemplis, & unusquisque in quo studio suum autem, illius similitudinem proferat.*

5. Vnde etiam constat ad huiusmodi sapientes, & peritos in qualibet arte pertinere de recta locutione, nominumque, & phrasium ad illam artem pertinentium vsu, iudicium ferre, cumque circa hoc difficultas aliqua occurrerit, illorum iudicio, non aliorum, quamuis in alijs artibus periti sint, standum esse: id nam que in quavis difficultate, aut dubio circa propriam alicuius artis materiam seruari debere, optime pluribus adductis exemplis docuit citatus Plato in libro, qui Theaetetus, vel de scientia inscribitur his verbis: *Cum medicina quispiam imperitus in seipsum sese incursum putat, atque ita sese caesactum iri, medicus autem repugnat contraria opinatus, verius illorum veram opinionem futuram ducimus? Num utriusque Ridiculum quidem id esset, quin etiam de vino, quod dicitur, vel austerum futurum sit, agricola non citharista opinio praeualeat, nec de consonante, dissonante futuro, gymnasticus melius, quam musicus opinatur, quando vero parat a mensa esse, eunda sunt quae, ac de futura illarum futuitate aliquid praedicendum, nonne coqui opinio potior, quam alterius cuiuslibet popinarie Imperiti? quam ratiocinationem concludit sic in persona Socratis loquens: *Satis iam aduersus praeceptorem tuum dictum sit, quod fateri cogitur, alium alio sapienterem existere, eumque talem mensuram esse, me autem cum experis scientia sim, nihil mensuram sui cogit.* Idemque docuit dialogo de natura hominis circa principium. *Habemus itaque eum, qui in vnaquaque scientia sapiens, ac peritus est, debere esse mensuram, cui caeteri in illa scientia, vel arte imperiti, quamuis in alijs sapientiores sint, debeant in his, quae ad illam artem, vel scientiam pertinent, cuiusmodi sunt phrasae, ac locutiones illius artis propriae, aliaque huiusmodi, conformari.**

6. Hac de causa diuersarum artium, vel scientiarum Professores, iisdem vocibus, ac terminis materialiter sumptis, valde diuerso modo vtuntur, prout ad ea, quae in vnaquaque scientia propria sunt, significanda congruentius esse iudicat, & ita eisdem voces in hac, vel illa scientia longè diuersam obtinent significationem modomque dicendi, ac phrasim constituunt. Hac enim ratione Logici appellant, speciem id, quod Iurisperiti vocant, genus, nec non & indiuiduum sumunt illi, pro eo quod hi appellant, speciem. Mathematici tanquam principium per se notum constituunt, totum plus esse quam sui partem, cum tamen Politici affirmant dimidium plus esse quam totum, eò quod in his materijs prudentialibus, ac Politicis, dimidium denotat mediocritatem, totum verò supremam potestatem, & quia conuenientius est ad rectam gubernationem prudenti quadam mediocritate, quam suprema potestate dominij vi, ut bene docuit Plato dialog. 3. de legibus asserens Graecorum Rempublicam, & potentiam antiquum splendorem, & felicitatem ideò amisisse, ac veluti eueriam esse, Quae (verba sunt Platonis) illud rectissime dictum ab Esiodo ignorarunt, dimidium nomen, quam plus esse quam totum, quando videlicet totum comprehendere noxiuum est, dimidium vero modum se habet, &c.

Præterea Philosophi, ac Theologi, Scholastici annihilationis nomen pro totali rei desitione sumunt, cum tamen iuxta Scripturæ sacræ phrasim annihilatione profundam quandam humilitatem significet, iuxta illud Psalmi. 72. *Ad nihilum redactus sum, & nesciui, ut tibi incognitus noister, & alij adnotarunt.* Eamdemq; annihilationem Theologi Mystici pro summa quadam sumet, ac creaturarum omnium obliuione, ac derelictione ad Dei visionem ordinata sumunt. Philosophus deinde Moralis quamlibet nimietatem, tamquam vitiosam, damnabit, eò quòd virtus in medio consistit; at verò, iuxta Scripturæ sacræ phrasim, nimietas perfectionis excellentiam denotat, iuxta illud Pauli ad Ephes. 2. n. 4. *Propter nimiam charitatem qua dilexisti nos Deus, &c.* Et Psalm. 111. *Beatus vir, qui timet Dominum: in mandatis eius cupit nimis.* Similiterque Moralis Philosophus superbiam, ac furorem non nisi in malam, ac vitiosam partem sumet; at vero iuxta Scripturæ sacræ phrasim, generositatem, maiestatem, ac supremam excellentiam significat, iuxta illud Prophetæ Amos 8. num. 7. *Iurauit Dominus in superbia iacob, id est, propter se ipsam, qui est bona superbia iacob, in quo etiam sensu verba illa Psalm. 92. *Dominus regnauit, decorem indutus est,* transtulit ex Hebræo Caietanus, *Dominus regnauit superbia indutus est,* & iuxta eandem phrasim sæpè Regius Pfalteres furorem Deo tribuit Psalm. 2. 6. 36. 37. & alibi, eundemque D. Dionysius Spirituales substantijs sæpè adaptat.*

Præterea Philosophi, ac Theologi alicuius rei ignorantiam pro defectu, ac priuatione scientiæ sumunt: iuxta Scripturæ vero phrasim, ut videre est 2. ad Corinth. 5. & Matth. 25. num. 12. *Deus ignorare, & nescire dicitur, non quia alicuius rei scientia, & cognitione careat, sed quatenus eam non approbat, ut docet D. Thom. 3. p. q. 15. art. 2. ad 2. Origenes in Psalm. 36. homil. 3. & Hieronymus circa principium libri 8. commentar. in Isaiam.*

8.

Insuper Morales Philosophi virtutis nomen adaptant habitibus inclinantibus ad actus bonos, & laude dignos, at vero iuxta Theologos nulla virtus sine charitate reperitur, ut bene notauit D. Thomas, quæst. 14. de virtutibus artic. 6. ad 4. his verbis. *Dicendum, quod Philosophi non considerant virtutes, secundum quod sunt principia actus meritorij. Et ideo secundum eos habitus non formati charitate possunt dici virtutes, non autem secundum Theologos, &c.*

Tandem (ut plura alia exempla omittamus) Philosophi absolute asserunt rem intellectuam esse in intelligente, & cognitam in cognoscente, quamuis re vera talis res secundum suum esse naturale longè ab illo distet, quia ad prædictam locutionem in illa scientia verificanda sufficit talem rem secundam sui speciem, ac representationem intellectuam, aut sensui cognoscentis coniungi: similique ratione iidem Philosophi asserunt amantem in rem amatam transformari, ibique magis esse vbi amat, quam vbi animat propter magnam inclinationem amorisque pondus, quo amans in rem amatam fertur, cum illaque affectiue vnitur, in quo sensu dicebat Paulus ad Galatas 2. numer. 20. *vino ego, iam non ego, viuis verò in me Christus.*

Ad hunc ergo modum nulla est scientia, ars, aut lingua, quæ proprias phrasas, ac locutiones peculiarem in illa significationem habentes sibi non vendicat, quas proinde, qui in illa scientia, aut lingua eruditus non fuerit, nequaquam callere poterit, & hac ratione impossibile omnino est Scripturæ sacræ sensum percipere, nisi plu-

res

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
128

res phrasas, ac locutiones, quibus plerumque vitur, præcognoscantur, pro quo plures regulas Cantapratensis in suo Hypotheseon, alijque Scripturæ Sacræ Interpretes assignant.

9. Ex quo etiam fit, ut sæpè alicuius artis, aut scientiæ professores aliquibus phrasibus, ac locutionibus tamquam proprio instituto congruentioribus, & ad res illius scientiæ proprias significandas aptioribus utantur, quæ tamen apud alterius artis professores tanquam incongruæ reprobantur, quo pacto D. August. titul. 2. in Ioan. circa illa verba Ioan. 1. *Qui non ex sanguinibus.* sic inquit: *Non timeamus seruas Grammaticorum, dum tamen ad veritatem solidam, & certiore perueniamus, &c.* Quod idè dicitur, quia iuxta Latinæ linguæ proprietatem, sanguis pluralem declinationem non habet, qua tamen sacer Interpres vsus fuit, tam loco citato, quam Psalm. 70. *Libera me de sanguinibus,* ut sic phrasim originalis textus melius exprimeret, quod etiam adnotauit D. Gregor. epist. ad Leandrum. Vnde Origenes homilia 3. in Cantic. eccl. dixit, *Melius est in interpretatione Scripturarum Grammaticos offendamus, quam scrupulum in veritatis explanatione ponamus.* Et Boëtius in præmio Porphyrij à se translato inquit, *Verbum è verbo expressum reddidi, quod in his scriptis, in quibus cognitio rerum quaritur, non laeulenti oratione lepos, sed incorrupta veritas exprimenda est, &c.* Cum enim voces ad mentis conceptus exprimendos, veritatemque declarandam instituta sint, illa sane locutio, ac phrasis in vnaquaque arte, facultate, aut lingua congruentior erit, quæ ad ea, quæ talis artis propria sunt, declaranda aptior apparuerit, & idè quæ magis aliqui locutio vnius artis, aut scientiæ, ab alterius professoribus non plene percipiatur, vel illorum Instituto non adapretur, aut illis non placeat, non propterea ab eisdem, vel ab alijs reprobanda est, sed illius intelligentia ab eiusdem artis professoribus petenda, eorumque arbitrio eius vsui relinquendus, eorumdemque iudicio in hac parte standum est.

§. II.

Facultatem hanc potiori iure Theologiam Mysticam sibi vendicare ostenditur.

10. Hanc autem facultatem proprijs, ac specialibus vtendi phrasibus, ac locutionibus, potiori sanè titulo, inter cæteras alias artes & scientias, obtinet Theologia Mystica, ut bene adnotauit D. Bernard. ferm. 79. in Cantic. in principio, Sæcra tom. 2. de Religione lib. 2. de Orat. cap. 12. num. 17. noster Ioannes à IESV Maria, lib. de Mystica Theologia in principio nu. 11. & sequentibus, noster Didacus à IESV, in Annotationibus ad libros Venerabilis nostri IOANNIS À CRUCE, ac plures alij.

Cuius rei ratio desumitur ex altitudine rerum circa quas versatur, quæ quæ difficiliores, & abstrusiores sunt, eò per communes phrasas, & locutiones, vix valde inferiores, & impares, minus aptè explicari possunt: & idè nomina oportet excogitare, vel iam excogitata nouis vsibus accommodare ad eorum proprietatem.

vel aliarum scientiarum vsum sæpè non attendendo, vt sic, vel tenui quadam adumbratione rerum diuinarum altitudo proderetur, sicuti in operibus D. Dionysij, eiusq; interpretibus, necnon & alijs Doctoribus Mysticis passim cernere licet, quæ proinde speciales phrasès non nisi ab ijs, qui in hac sublimi, & experimentalis scientia eruditi fuerint, poterunt perfecte intelligi, & idè cæteri, quamuis alias in speculatiuis scientijs non ineruditi sint, nequaquam ex eo, quod eas perfecte non calleant, occasionem ad eas reprobandas sumere debêt, sed potius quoties aliqua in illis, iuxta Scholasticæ Theologiæ regulas difficultas occurrerit, piè debent interpretari, vt D. Thom. in explanatione S. Dionysij suo nos exemplo docuit, beneq; notauit noster Ioannes à Iesu Maria loco citato num. 12.

Quæ omnia à fortiôr confirmantur ex quadam doctrina Senecæ epist. 55. vbi sic habet: *Adhæc nunc quod artes quoque pleraque, imò ex omnibus liberalissima habeant decreta sua, &c. Ex quo infert, nulla ars contemplatiua sine decretis suis est, qua Græci vocant dogmata, nobis decreta licet appellare, vel scita, vel placita, & tandem concludit, sequitur ergo, vt Philosophia cum contemplatiua sit, habeat decreta sua, &c.* Si ergo scientia naturalis cõtemplatiua propria decreta sibi vendicat, quantò magis scientia contemplatiua supernaturalis, qualis est Theologia Mystica, sua peculiaris decreta, suasque locutiones, ac phrasès eo difficiliore, & abstrusiores, quo obiectum sublimius est, obtinebit? Hac enim de causa Scriptura sacra, tot difficilibus locutionibus, ac phrasibus, sibi proprijs abundat, quia de rebus ad eò sublimibus agit. *Profundus enim sensus* (inquit rectè Cantaprentensis lib. 1. Hypotheposeon cap. 1.) *lingua non explicat, & cum ipse sentiat, quid loquatur, in alienas aures puro non potest transferre sermone, &c.*

Sed ex eo adhuc huiusmodi necessitas peculiarium phrasium, ac locutionum ad proprias Theologiæ Mysticæ materias explicandas, manifestius colligitur, quod scilicet non solum hi, qui in hac scientia eruditi non sunt, sed etiam hi, qui harum rerum ad eò sublimium contemplatione gaudent, ac diuina frequenter patiuntur, ad eò impares locutiones omnes ad ea explicanda, inueniunt, vt nequaquam id, quod mente cognoscunt, ac in se ipsis experiuntur, valeant explicare, quo vsque ipsemet Deus, loquendi, ac dicendi modum talibus rebus adaptatum, eos peculiariter doceat, vt Sancta Mater nostra THERESIA cap. 12. suæ vitæ his verbis testatur: *Ad multos annos ita constituta sui, multa quidem vt legerem, nec tamen eorum qua legebam, quidquam intelligerem, per longum quoque tempus ita disposita, vt, esto mihi Deus aliquid significaret, ne vel verbum tamen ego, ad illud expendendum efferre possẽ, quod non modico mihi labore consistit. Verum vbi Maiestas eius visum fuerit, vno momento docet vniuersa. Et paucis interiectis subiungit. Interim mihi nec petenti, nec cupienti Deus dabat, vt hæc in puncto ac momento ita clarè intelligerem, vt etiam alijs ea exponere possẽ: ad eò vt omnes non parum obstupescerent, & ego magis quam Confessarij mei, quod melius, quam ipsi meam ego stupiditatem intelligerem. & capit. 20. loquens de vnione, & eius effectibus inquit. Declarat hoc mihi Dominus sicut & cetera declarauit, nam sanè nisi Maiestas eius mihi inspirasset, quibus modis, & rationibus dici aliquid posset, id ipsa per me facere non potuissẽ. & cap. 23. subiungit. Monebat porro Confessarius, vt, quidquid ad orationem meam spectare putabam sedulo notarem, & ad ipsum deum referrem: sed in eo difficultas omnis erat, quod quæ & qualis oratio mea esset, exponere non possẽ: nam non nisi nuper admodum hanc mihi Dominus gratiam prestavit, quod intelligere, & exponere possẽ, quale id sit.*

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NIVT

128

U.

Hocidem optimè docuit, ac Scripturæ testimonijs, & exemplis comprobate sublimis noster Doctor libro 2. Noctis Obscuræ, capite decimo septimo, his verbis. *Hæc sapientia est adeo anima occulta, vt illam agnoscere, nomenque illi, ad eam verbis explicandam imponere nequeat, nam præterquam quod nullo tangitur anima desiderio illam propalandi, nullum etiam reperit modum, aut rationem sicut similitudinem, qua illi omnino ad intelligentiam adeo sublimem manifestandam, tamque delicatam & insusum spirituale sentitum expremendum satisfaciatur. Cuius rei suppetunt nobis auctoritates simul & exempla in diuinis literis. Inopiam siquidem ac insufficientiam exterius diuinum idioma manifestandi ac proferendi ostendit Ieremias, quando postquam Deus cum illo sermonem miscuisset, nihil aliud dicere scivit, præterquam A A A. Defectum quoque & insufficientiam interiorem, hoc est, interioris imaginationis sensus, nec non etiam exterioris, quantum ad præsens negotium spectat, ostendit etiam coram Deo in libro Moyses, quando non tantummodo dixit Deo se postquam cum illo verba fecisset loqui nescire; sed etiam (iuxta quod in Actis Apostolorum dicitur) ne considerare quidem audeat, existimando imaginationem remotam admodum, & mutam esse. Cum enim contemplationis huius sapientia, idem Dei sit ad animam puri spiritus, cuiusmodi nequaquam sunt sensus; minime illud percipiunt: atque hæc ratio est illis secretum, neque illud norunt, neque verbis exprimere valent. Hinc elucere potestimus causam, ob quam nonnullæ persone hac via incidentes, qua sortitæ sint animas bonas, & iustas, cum rationem eorum, que diuinitus percipiunt, rectoribus suis reddere cuperint, nullo modo facere norunt aut valent, vnde & in proferendis illis magnam sentiant remitentiam.*

24.

Nec possumus præterite Diuum Bernardum, qui sermone octogesimo quinto, in Canticum elegantissimè id docet; nam postquam de perfectionis gradibus, quibus anima ad vñionem, Deique fruitionem, qualis in hac vita haberi potest, ducitur, in præcedentibus egerat, sic subiungit: *Pergat, quis forsitan querere à me, quid sit verbum frui. Respondeo, quærat potius expertum à quo id querat, aut si & mihi experiri daretur, putæ me posse eloqui, quod ineffabile est: audi expertus: siue mente excidimus, Deo siue sobrijs sumus, verbum hoc est: aliud mihi, cum Deo solo, arbitro Deo: aliud vobiscum, mihi illud licuit experiri, sed minime eloqui. O quisquis curiosus es, scire quid sit hoc verbo frui, para illi non aures, sed mentem, non dicit hoc lingua, sed docet gratia: absconditur à sapientibus, & prudentibus, & reuelatur parauit. Magna, fratres, magna, & sublimis virtus humilitas, qua præmeretur, quo non docetur, digna adipisci, quod non valet addisci, digna à verbo, & de verbo concipere, quod suis ipsa verbis explicare non potest. Cùm ergo huius sublimis, ac experimentalis scientiæ, nempe Theologiæ Mysticæ materia adeo sublimis, recondita, ac explicatu difficilis sit, vt adhuc illi, qui in ea experti sunt, sine speciali Dei supernaturali illustratione, de ea loqui non valeant, duo manifestè ex hoc deducuntur.*

15.

Primum est, omnino à ratione alienum esse, velle prædictis professoribus modum, vel taxationem, iuxta Scholasticorum regulas, quas in suis phrasibus, ac locutionibus obseruare debeant, præscribere, sed potius (dummodo conserent ipsos veritati non contradicere) amplam facultatem eis concedendam esse, ad hoc, vt iuxta supernam, qua afficiuntur, illustrationem, nominibus, ac locutionibus peculiaribus, prout ad proprios conceptus, ac res diuinas aequaliter declarandas, conuenienter iudicauerint, vtantur, quamuis tales locutiones rigorem, ac proprietatem Scholasticam non seruent, qua scribendi, ac loquendi facultate omnes SS. Patres ac Doctores Mystici frequentissimè vsi sunt, vt in D. Dionysio, Bernardo, Bonauentura, & alijs

Secundum est, quod cum in hac sublimi scientia solum supremum illud Spiritus S. Magisterium, possit his, qui hæc diuina patiuntur, loquendi modum, ac phrasas, quibus ea explicant, edocere, credendum proculdubio est, Doctores Mysticos, qui post huiusmodi rerum experientiam de eisdem locuti sunt, vel scripserunt, cuiusmodi fuerit S. Dionysius, Bernardus, Bonauentura, Taulerus, Rusbrochius, Henricus Harphius, S. Mater nostra THERESIA, ac Venerabilis noster IOANNES, alijque similes, specialem Dei illustrationem, qua ad loquendum, vel scribendum fuerint edocti, habuisse, & ideo eorum phrasas, ac locutiones, utpotè à tam sublimi Magistro edoctas, sublimes quoque, ab alijs communibus longè diuersas, ac superiores, huiusmodi scientiæ valde proprias meritò extitisse; ac proinde quamuis hi, qui huiusmodi specialem illustrationem non habent, etsi in alijs scientijs eruditi sint, eas non caleant, non tamen propterea eas reijcere, aut damnare, sed humiliter venerari debent.

§. III.

Id ipsum exemplis à terminis imperfectis, desumptis in Theologia Mystica, confirmatur.

EX dictis colligitur ratio, quare Doctores Mystici ad sublimes huius scientiæ materias aliquo modo de clarandas, frequenter vtantur terminis, seu nominibus imperfectis superperfectis, contrarijs, ac dissimilibus, vt in eorum libris, præcipue verò in operibus Diui Dionysij Ateopagitæ, Theologiæ Mysticæ Principis cernere licet.

16.

Et vt singulorum exempla breuiter apponamus, terminos imperfectos, sæpè ad res sublimes, ac diuinas explicandas aptiores esse, docet citatus Dionysius cap. 2. de Cœlest. Hierar. his verbis: Porro, quod mentem, atque animum nostrum similitudines illæ, quæ videntur absurde, potentiùs inueniunt, atque ad diuina commoûus subuehant, nemo, qui rectè sentiat, arbitror, insiciabitur, nam siquidem quæque sunt apud nos preciosiora sumantur, quis non videat fore, vt per huiusmodi figuras oberrare incipiat animus, putans caelestes illas æthereasque substantias, rutilantis auri præferre speciem, virosque esse aliquos lucidos, & oris maiestate coruscos, decoros, & vestis candore conspicuos, ignemque innocuè de se mittentes, & cetera id genus, quibus Theologia sublimes illos spiritus pingit, & figurarum varietate describit, quod vis, ne illi paterentur, qui nihil celsius mortali hac luce, & corporum specie contueri queunt, excellens illa Sanctorum virorum, qui diuina nobis monumenta reliquerunt, sapientia, vt admiracula necessaria infirmis animis daret, ad eas quoque dissimilitudines, quæ absurde, singulari dispensatione descendit, nequaquam permittens imbecillam mentem nostram factili inharere imaginibus, atque illa prorsus acquirere, sed potius erigens animæ partem ad superiora tendentem, atque in honestate formatam à visibilibus omnibus reuocans, quasi fas non sit, nec verisimile omnino esse videatur, ne hi, quidem qui stolidioru, crassiorisque intelligentia sunt, caelestia illa, & diuina spectacula cum sæculis rebus re vera similia esse, &c. Huc vtque Dionysius, cuius verba sic ac longum retulimus, quia rationem conuenientiæ huiusmodi imperfectis terminis ad res diuinas explicandas vtendi, optimè continent.

g 2

Et

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NIVT

128

Et hac ratione sæpe etiam in sacra Scriptura nomina creaturarum infimarum, cuiusmodi sunt bos, leo, aquila, &c. Deo tribuuntur, ad eius sublimes proprietates aptius declarandas, quod optimè docuit D. Thomas 1. par. quæst. 1. articulo 9. ad 3. his verbis. Ad tertium dicendum, quod sicut docet Dionysius cap. 2. Cælesti. Hierarch. magis est conueniens, quod diuina in Scripturis tradantur sub figuris vilium corporum, quam corporum nobilium, & hoc propter tria: primo, quia propter hoc magis liberatur humanus animus ab errore, manifestum enim apparet, quod hæc secundum proprietatem non dicuntur de diuinis, quod posset esse dubium si sub figuris nobilium corporum describerentur diuina, maxime apud illos, qui nihil aliud à corporibus nobilibus excogitare nouerunt. Secundo, quia hic modus conuenientior est cognitioni, quam de Deo habemus in hac vita, magis enim manifestatur uobis de ipso quid non est, quam quid est, & idè similitudine illarum rerum, quæ magis elongantur à Deo, ueriores nobis faciunt estimationem, quod sit supra illud, quod de Deo dicimus, uel cogitamus. Tertio, quia per huiusmodi, diuina Magis occultantur indignis, &c.

Hæc ergo ratione Doctores Mystici imperfectis terminis ad res perfectas declarandas sæpe utuntur, quo pacto Rusbrochius lib. 2. cap. 24. de ornatu spiritualium nuptiarum feruentissimum in Deum amorem, impatientem uocauit inquiens: Hic amoris astus, quædam interna, impatientia est, quæ rationi morem gerere, & obsequi non uult, donec re amata potiat. Et Diu. Bonauentura, itiner. 4. æternit. dist. 5. artic. 2. perfectam Dei amorem, summam amentiam appellauit: quo pacto plures alias similes locutiones in Doctores Mysticos inueniuntur, quæ si ad proprietatem uerborum attendantur, omnino falsæ, ac reiiciendæ sunt, secus uerò, si sensus inspiciatur, qui congruentius per huiusmodi imperfectas locutiones exprimitur.

§. III.

Usus terminorum dissimilium, & contrariorum in Theologia & Mystica exemplis ostenditur.

18. Hæc etiam de causa terminis dissimilibus sæpe utuntur, cuius rationem optime tradidit citatus Dionysius ubi supra, his uerbis: Aliquando super substantialis Deitas ab eisdem laudatur scripturis honestissime, ac penè diuine, dum in eius laude dissimilibus utuntur signis, hic eam appellantes nominibus, quibus non quid sit, sed quid non sit dicitur. Hæc enim uerius, ut arbitror, in ipsa est, & de illa proprie magis asseritur, nondum illam esse aliquid negamus, ex his, quæ sunt, uerum profecto loquimur: si ergo in diuinis rebus negationes quidem ueræ sunt: affirmaciones uerò nequaquam tantis arcanorum latebris congruunt, illa sanè conuenientior in rebus inuisibilibus erit expressa, quæ per dissimilia signa monstratur, &c. Vbi Hugo Victorinus rectè subiungit. Non solum idè dissimiles figuraciones probabiles sunt, quod supermundi alium excellentias ostendant, sed etiam, quod nostrum animum magis, quam similes figuraciones à materialibus, & corporalibus reducant, nec in se quiescere sinunt, &c. Quod etiam ex his, quæ nuper circa terminos imperfectos ex eodem D. Dionysio, & D. Thoma diximus, magis confirmatur.

19. Ob similem quoque rationem terminis contrarijs ad eandem res significandas prædicti Doctores Mystici sæpe utuntur: quo pacto citatus Dionysius, ubi supra, ut
excl.

excellentiā quietis non otiosā, aut remissā, qua intellectuales illā substantiā fruuntur, exprimeret, *immūnē quietem appellavit*, cū tamen, iuxta verborum proprietatē, immunitas quieti omninō aduersetur. Similiter summam sapientiam non solum eandem substantiarum intellectualium, sed etiam ipsius Dei, appellavit, tam loco citato, quā ca. 7. de diuinis nominibus, *amentem, stultam, & irrationabilem*, huiusmodi appellationem ex Apostolo 1. ad Corinth. 1. num. 25. deducens, & quamuis, iuxta verborum proprietatem, amentia, & stultitia, sapientiā omninō aduersetur; per huiusmodi tamen contrarios terminos, sublimis illius sapientiā eminentiam congruentius declarauit, vt D. Thom. super citatum Dionysij locum, & D. Bonau. cap. 3. de Mystica Theologia p. 4. benè explicat.

§. V.

Terminorum superperfectorum in Mystica Theologia, vsus, ad idem demonstrandum, adducitur.

TAndem, propter eandem rationem, terminos perfectos à Deo remouent, vt alios superperfectos illi tribuant, quo pacto sæpè D. Dionysius, in suis operibus, præcipue verò cap. 5. de Mystica Theologia, & cap. 7. de diuinis nominibus, asserit, Deum intellectualibus operationibus carere, & non habere intelligentiam, nec quietem, nec virtutem, nec vitam, nec substantiam, nec scientiam, nec veritatem, nec regnum, nec sapientiam, nec vnitatem, nec bonitatem, nec spiritum: cū tamen iuxta verborum proprietatem, certissimum sit, iuxta fidem, & Theologiam, hæc omnia in Deo omnino formaliter reperiri. Cæterum, vt denotetur, hæc omnia non conuenire Deo, eo modo, quo hæc nomina, ex his quæ in creaturis reperiuntur deducta, significant, sed longè excellentiori modo, idè congruenter prædicta nomina à Deo remouentur, & non sapiens, bonus, &c. *Sed supersapiens, superbonus, &c.* appellatur, vt locis citatis ipsemet D. Dionysius docet, explica: q. etiam D. Thomas 1. p. q. 13. art. 3. ad 2. in quo etiam sensu, idem Dionysius loco citato ex Mystica Theologia, & D. Basilius lib. 5. contra Eunom. cap. 13. denominationem Patris, & Filij, & generationis Deo denegant, cum tamen sit fidei articulus, in Deo hæc omnia reperiri: vnde Theologus Scholasticus, qui ad solam verborum proprietatem, & rigorem scholasticum attendens, locutionem hanc dāpnatè, impudènter proculdubio se haberet, manifestèque ostenderet suam in Mysticis locutionibus, ac phrasibus ignorantiam.

Sed nullibi melius huiusmodi Mysticarum locutionum superperfectarum vis apparet, quam in locutione quadam, qua idem D. Dionysius c. 1. & 5. Mystica Theologia vitur, appellans ipsam Trinitatem, *super Deam*, ac Deitatem illi denegans, cū tamen, si ad verborum proprietatem attendamus, aliquid supra Deitatem constituere, absurdissimum sit, nullum nomen Deo proprius, quā Deitatis nomen conueniat. Cæterum, iuxta conuenientissimam Theologia Mystica phrasim, Dei *as* à Deo relegatur, & aliquid supra Deitatem constituitur, vt scilicet per hanc locutionē denotetur, Deitatem nequaquam conuenire Deo, eo modo, quo nos concipere possumus, sed alio longè sublimiori, quem aptissimè terminus ille, *Trinitas super Dea* exprimit.

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica

NVT

128

primit. Tandem multa (verba sunt Venerabilis nostri ac sapientissimi Ioannis à Cruce Maria, in sua Theologia Mystica, num. 14. & sequentibus) Theologi Mystici simpliciter minusque expresse, ac distinctè tradunt, qua lectori parum oculato imponere possent: non enim in verborum proprietate, vel accurata rerum digestionem, multum opera posuerunt, quod in aliorum scripturis; æpe contemplationem appellant, qua proprie meditatio est, petito (vt consuetudo) nomen à termino meditationis, qua propria solet contemplatione concludi; actum voluntati proprium, nunquam cum intellectu actu commutat: puta, cum Dei sensui, gustui, vel experimento (que omnia voluntati congruunt) nomen visionis, notitiae, vel cognitionis adscribunt; more videlicet in externis sensibus vulgarissimo; nam qua quouis sensu percipimus, nos vidisse asserimus, &c.

22.

Has igitur omnes Mysticas locutiones à verborum proprietate, & scholastico rigore alienas, exempli gratia, pluribus alijs omissis, adduximus, vt sic stabilitum reueret, sublimem hanc, & reconditam Theologiae Mysticae scientiam, multò potius titulo, quam alia artes, aut scientia, proprias phrasas, & locutiones suis dumtaxat professoribus plenè cognitae sibi vindicare, qua proinde, etsi ab alijs in hac scientia non exercitatis, quamuis alijs eruditissimi sint, non omninò percipiantur, imò potius dissonae, vel disconuenientes, aut difficiles, vel etiam falsae, verborum proprietate, & scholastico rigore attentis, illis videantur, non propterea reiiciendae, aut damnandae, vel contemnendae ab illis, aut ab alijs sunt; cum earum usus frequentissimè apud Sanctos Patres, ac Doctores Mysticos, cum totius Ecclesiae approbatione, habeatur, sed potius pie, ac reuerenter, post humilem earum discussionem, & intelligentiam à petitis, & exercitatis in vtraque Theologia, Mystica, scilicet, & scholastica acceptam, interpretandae sunt, earumque usus (dummodo veritati Catholicae eas aduersari non constet) non ab alijs taxandus, sed professorum huius sublimis scientiae arbitrio, diuiniq; spiritus magisterio, quo in suis scriptis specialiter instruuntur, relinquendus est.

CAPVT VII.

SCIENTIAM NON MEDIOCREM,
sed summam, insuperque experientiam ad Mystica
Theologia sublimes materias, propriasque eius locutio-
nes, ac phrasas perfectè intelligendas, & sine errore iu-
dicandas, necessariam esse demonstratur.

1.

Ex his, quae capite praecedenti diximus, veritas in praesentis capitis titulo prepor-
ferenda, satis manifestè deducitur. Ceterum, quia ad iudicium de libris Mystici
ferendum, & aliquorum indiscretam censuram, & temeritatem reprimendam, ea
valde necessaria est, eam in praesenti capite ex professo placuit confirmare.

Scientiam igitur, & non qualemcunque, sed eximiam ad huiusmodi materias, ac
locutiones Mysticas perfectè intelligendas, & absque errore iudicandas necessariam
esse, est communis Sanctorum Patrum, ac Doctorum sententia, quam ratio ipsa
mani-